

■ **VERSLAG OVERLEGPLATFORM DEMENTIE (OPD)**

Datum	29 SEPTEMBER 2015	Van/ tot	13:30u – 16:00u
AANWEZIGEN:			
Amory Frank (WZC Laarsveld) Beylemans Nathalie (WZC Op Haanven) Boogaerts May (WZC Den Brem) Caers Ria (ECD Tandem) Costermans Eveline (sociale dienst AZ Turnhout) De Ceulaer Lieve (OCMW Westerlo) Dewit Francine (WZC Wedbos) Franssens Carolien (WZC St. Lucia) Hannes Guy (PNAT) Hermans Els (WZC De Winde) Jones Jennifer (WZC Hemelrijck) Lievens Mieke (Sowel) Louwers Katrien (WZC Aquamarijn) Maas Caroline (huis Perrekes) Matheusen Anne (WZC Onze Lieve Vrouw) Meersmans Ellen (Familiehulp)		Peeters Annick (Familiehulp Turnhout) Peeters Marijke (WZC Parel der Kempen) Perez Gina (WZC Vlaspand serviceflats) Philipsen Rob (Alzheimer Liga Mol) Thonissen Jan (De Voorzorg) Van den Bogerd Karen (stagiaire familiehulp) Van Dyck Karen (Thuiszorgcentrum CM) Van Hoof Jacqueline (WZC Home OLV Kempen) Van Kerckhoven Karen (familiehulp Herentals) Vandenberghe Lien (OCMW Hoogstraten) Vandeputte Laure (stagiaire WZC De Winde) Van Eynde Liesbeth (ECD Tandem) Vansand Veerle (SEL Kempen) Verbiest Julie (stagiair WZC Parel der Kempen) Verbraecken Kristel (WZC Zusterhof)	
Verontschuldigd:			
Druyts Ingrid (LMN Zuiderkempen) - De Ceulaer Kristoff (Thuiszorg Kempen) - Geenen Patrick (WZC De Nieuwe Kaai) - Guns Pascale (WZC St. Lucia) - Hillen Annick (De Voorzorg / Thuiszorg) - Huysmans Joke (WZC Ten Hove) - Leirs Nathalie (WZC Ter Nethe) - Lemmens Roger (SEL Kempen) - Mangelschots Kristine (H.Hart ziekenhuis Mol) – Olyslaegers Anita (thuishulp) - Plessers Wendy (OCMW Mol) - Vaes Tineke (Landelijke thuiszorg) - Van Ingelghem Kirsten (Vlaams en Neutraal ziekenfonds) - Van Sprengel Peggy (WZC Parel der Kempen) - Van Herck Marie-Josée (kring zelfstandige verpleegkundigen regio Kempen) - Verschueren Karolien (ECD Tandem) - Wuyts Wendell (Landelijke thuiszorg) - Sociale dienst (AZ Herentals)			
Locatie	St. Lucia - Turnhout		

1. Omschakeling van thuiszorg naar WZC, kansen en knelpunten

1.1. Situering waarvan thema-vraag komt

Vanuit sterkte/zwakte analyse en verslag van het OPD d.d. 26 mei 2015 werden een aantal opvallende knelpunten opgesomd, welke duiden op een nood in verschillende werkvelden.

Het OPD richtte tijdens deze bijeenkomst de focus op:

- overgang thuiszorg/ziekenhuis naar residentiële setting
- multidisciplinair overleg (MDO)
- en meer activiteiten voor personen met dementie en hun mantelzorger.

Frank Amory, directeur Laarsveld geeft toelichting over de overgang thuiszorg – WZC (sterkten/hiaten) (zie ppt overdracht WZC)

Verdeeld in groepen werd er over volgende vraagstelling uitgewisseld:

- Hiaten overgang ziekenhuis/thuiszorg naar residentiele zorg
- Aandachtspunten bij overgang

Tijdens de plenaire uitwisseling (vnl vanuit thuiszorg, ziekenhuis en WZC) werden een aantal aandachtspunten en knelpunten aangehaald.

- Er is nood aan betere informatiedoorstroom van thuiszorgdiensten bij opname in WZC.
- Er wordt aangegeven dat er een moeizaam verloop is met overdracht bij medische informatiefiches en verzorgingsnoden.
  - vnl info van ziekenhuis naar WZC/thuiszorg)
  - info over Katz schaal ontbreekt vaak bij opname WZC
  - Bovendien zijn er soms verschillende beoordelingen en adviezen over dezelfde persoon , komende van specialist, verpleegkundigen – ziekenhuis WZC
  - Als er informatie doorstroomt, is die schriftelijk en beknopt en te beperkt. Mondelinge afstemming wordt hierin aangemoedigd met de ‘juiste’ hulpverlener die er rechtstreeks mee in verband staat.
- ➔ Wit Gele Kruis / Voorzorg (Turnhout) bezoekt 2 wekelijks het ziekenhuis voor een mondelinge overdracht (naast de continue schriftelijke communicatie)
- ➔ Zowel het WZC alsook de thuiszorgdienst, als Ziekenhuis kunnen zelf initiatief nemen om de info-overdracht “spontaan” vanuit een vanzelfsprekendheid op te nemen de attitude om communicatie ‘als normaal’ te aanschouwen moet veranderen. (KANSEN BENUTTEN)
- ➔ het thuiszorgdossier geeft kansen om het gezamenlijk doel (goede informatiedoorstroom) te versterken, doch elke organisatie blijft wat vaststeken op de eigen organisatiecultuur.
- ➔ uitdaging is om alle actoren op 1 lijn te krijgen en te werken naar 1 elektronisch systeem/dossier, waar iedere discipline zijn eigen bevoegdheid krijgt.
- Familie
  - is niet altijd mee en dwingt soms advies of extra thuisondersteuning af (vb na ziekenhuisopname)
  - Er is een nood aan open en tijdige communicatie met familie tav potentiële opname WZC,
  - Blijvend aandacht bieden voor de persoon met dementie zelf(wordt nogal snel over de persoon heen gesproken)
  - Communicatie afstemmen & op maat voor de persoon met dementie blijft een aandachtspunt
  - Familie ‘durft’ vaak geen (WZC)opname-boodschappen communiceren uit angst voor weerstand
  - Er is geen pasklaar antwoord wanneer het de juiste moment is voor de overstap naar een WZC
  - Mantelzorg niet aan lot over laten bij informatieoverdracht van/naar WZC of Ziekenhuis. (Worden wel eens overschat)

2. Aansluitend is er een toelichting over de **procedure van een aanvraag van een MDO.**

door Karen Van Dijck (CM)

Discussie: MDO inplannen gebeurt doorgaans bij ‘crisis’ situaties of als thuiszorg en mantelzorg op het einde van hun krachten zitten. Daarbij dient een MDO zeer snel ingepland te worden wat in de praktijk vaak moeilijk is om hier adequaat op te anticiperen.

Bijkomend is er kans op weerstand bij de cliënt of familie.

Vraag is of er meer preventief overlegmomenten ingepland kunnen worden, als een situatie moeizaam verloopt en niet uit te stellen tot een crisissituaties.

3. **brainstormsessie “meer activiteiten voor mensen met dementie en mantelzorgers”**

door stagiaire Katrijn (ECD Tandem)

Tijdens de sterkte/zwakte analyse tijdens het voorgaande OPD werd bij het thema “mantelzorgers” aangehaald dat er een nood is aan activiteiten die de persoon met dementie en de mantelzorgers samen kunnen doen.

Men vervalt als mantelzorgers al gauw in een verzorgende rol waardoor het ontspannen samenzijn naar de achtergrond verdwijnt. Ook de symptomen van dementie zelf zorgen ervoor dat men langzaam het betekenisvolle contact met de ander dreigt te verliezen.

ECD Tandem wil graag een samen nadenken hierover, met als doel om die verbondenheid tussen mantelzorgers en persoon met dementie opnieuw te versterken. Ideeën uitwisselen waar we mantelzorgers aanzetten tot nadenken over wat voor hun situatie zinvolle activiteiten kunnen zijn, waar zowel zijzelf als de persoon met dementie plezier en energie zouden uit kunnen halen. Dit kan de

Doelstelling:

tips / tricks om

- communicatie te bevorderen
- verbondenheid te vergroten tussen mantelzorgers en mensen met dementie d.m.v. gezamenlijke activiteiten.

Vraagstelling:

- Wat is jullie idee hieromtrent?
- Wat is zinvol als activiteit?

draagkracht van de mantelzorgers verhogen.

Het idee werd opgebracht om een contactkoffer samen te stellen waarbij de mantelzorgers handvaten geeft om hiermee aan de slag te gaan. Een mogelijk vertrekpunt is om eens stil te staan bij hoe die vrijetijdsbeleving en familietijd vroeger werd ingevuld.

- Welke noden komen naar boven vanuit de families waarmee jullie in contact staan?
- Wat missen zij het meest in hun contact met hun familielid met dementie?
- Welk soort activiteiten zijn hiervoor geschikt? Wat is haalbaar?
- Welke initiatieven bestaan al? Zijn er al verenigingen die hiervoor open staan?
- Welke partners kunnen hierin betrokken worden?
- Welke leidraad/ondersteuning heeft de mantelzorgers concreet nodig?
- Welke struikelblokken ervaren mantelzorgers om samen dingen te doen?

Resultaten brainstorm invulling activiteiten

- Lichamelijk contact (vb voet- handmassage , wellness, snoezelen, contact met dieren, voelschort
- Reminiscentie
  - Fotoboeken bovenhalen, samen foto's inplakken in fotoboek, Prentenboeken/voorleesboeken volgens interesse/over vroeger, Bokrijk (leuk met kleinkinderen), Huis van Alijn (leuk met kleinkinderen), Speelgoedmuseum Mechelen (leuk met kleinkinderen), Voorwerpen in huis waar een verhaal achter zit, Documentatiemap aanmaken met wat die persoon leuk vindt, die familie/hulpverlening kan raadplegen, Herinneringsboek/levensgeschiedenis vastleggen (gekoppeld aan dossier WZC/thuiszorg), bekende geuren: zeep, sigaren, eten, koffie, thee, ... <http://www.verteleens.nl/>
- Buitenshuis
  - Wandelen > dementievriendelijke wandeling , fietsen onder begeleiding, boerderijbezoek/ dierentuin, tuinieren, breien/haken > Met wol bezig zijn als dit niet meer lukt (textuur)

- Op bezoek bij familie/vrienden, iets doen met kleinkinderen,
  - Rondrit langs plaatsen van vroeger, geboortedorp, rommelmarkt bezoeken...
  - Lid van vereniging > activiteiten ondersteund nog meedoen
- Thuis
  - Samen huishoudelijke taken doen i.p.v. volledig uit handen nemen
  - Cake bakken/koken/koffie zetten (fiches: online al bestaande initiatieven opzoeken)
  - Muziek/dansen/zingen
  - Nieuwe media / tablet
  - <http://www.huisvanalijn.be/> > mijn museum: voorwerpen verzamelen
  - Huisdieren verzorgen
  - Familie/vrienden/kleinkinderen op bezoek laten komen
  - Crea materiaal
  - Fiches uitwerken met eenvoudige stappenplannen, materiaalbenodigdheden, ... (*online al bestaande initiatieven opzoeken*)
  - *Films/series over vroeger*
  - *Hobby's op aangepaste manier verderzetten*
  - *Kasten opruimen > aanzet tot reminiscentie + nuttig voelen*

Referenties voor mantelzorg: (voorstel om gebundeld op papier aan te bieden)

- Verwijzing naar bestaande dementievriendelijke wandelingen
- De jaren 50 – 60 -70 -80 (Veraverbeke, 2014)
- Ideeënfolder met uitstappen/activiteiten
- Communicatietips 'hoe omgaan met'
- dementieklapper
- Basic 'wat is dementie' of verwijzen naar andere uitgebreidere info hierover
- Hoe dementie uitleggen aan vrienden/ bezoek/ leden vereniging. Hoe hen aanmoedigen om toch nog samen activiteiten te doen met de persoon met dementie
- Filmpjes/geluidsfragmenten met voorbeeldactiviteiten, getuigenissen
- Sociale kaart dementie
- Lijst bestaande initiatieven rond activiteiten voor personen met dementie bv. zangkoor

Samenvatting aandachtspunten tav mantelzorg en de persoon met dementie

- Zoek het niet te ver > klein houden, alledaagse dingen
- Omgeving rustig houden
- Activiteit in 1 – 1 relatie, niet met teveel mensen samen
- Kortstondig, niet te lang
- Vraag wat ze leuk vinden, niets opdringen
- Aanpassen aan de persoon en aan het stadium van dementie
- Opletten dat activiteit niet te moeilijk is > frustratie uitlokt omdat het niet lukt.
- Geen confrontatie bij foto's/dingen niet herkennen/niet meer weten
- Tijd nemen om van het samen zijn te genieten
- Geen te hoge verwachtingen scheppen
- Product/ kwaliteit van werk loslaten, het proces, het samen doen is belangrijk
- Niet alleen dingen doen die passen bij de interesse van de persoon met dementie. De persoon met dementie betrekken bij een hobby/activiteit van de partner/kind/kleinkind kan ook. Bv. Knutselen met de kleinkinderen, gaan kijken naar sportwedstrijd van (klein)kind,...

4. Voorstelling dagverzorgingscentrum Gasthuis

Het pas opgestart dagverzorgingscentrum 'Gasthuis' in St. Lucia werd voorgesteld, met mogelijkheid tot een plaatsbezoek. (voor meer info zie folder 'Gasthuis')

5. Varia

- 1) Aankomende vormingen:
  - Terugkomdagen referentiepersonen dementie
    - 24 november: Mantelzorger als partner in de zorg
  - 1 oktober congres ECD Vlaanderen in Leuven; thema: Langer thuis met dementie
  - 2-daagse vorming; 12 en 26 oktober; Dementie bij personen met een mentale beperking.
  - 26 april 2016; Studiedag: Dementie in het ziekenhuis
- 2) Publicatie en inspiratieboek "Dementievriendelijke gemeente", nav slotconferentie te Herentals (dd sept 2016) wordt meegegeven ter inspiratie aan de deelnemers
- 3) Wie wil meewerken aan de volgende OPD's, aarzel niet om contact op te nemen met SEL Kempen (info@selkempen.be) of ECD Tandem (tandem@dementie.be)